

مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی وزارت علوم از شناسایی ۱۰ حوزه راهبردی خبر داد

ورود فناوری‌های نو ظهور به دانشگاه با ۸ رشته جدید

زهرا رضایی
خبرنگار گروه دانشگاه

تغییر رشته‌های تحصیلی دانشگاه‌ها و همگام‌سازی آنها با تحولات فناوریانه همان کاری است که وزارت علوم قرار بر اجرایی‌سازی آن بر اساس «شیوه‌نامه حمایت از ایجاد و برگزاری رشته‌های تحصیلی راهبردی در دانشگاه‌های کشور» دارد؛ شیوه‌نامه‌ای که ۹ تیرماه امسال تصویب و ابلاغ شد تا بر اساس آن، جذب دانشجوی در رشته‌های راهبردی در مقاطع تحصیلات تکمیلی از سال تحصیلی جدید در دستورکار دانشگاه‌ها قرار بگیرد.

البته همه دانشگاه‌ها چنین امکانی را حداقل در حال حاضر ندارند و تنها این دانشگاه‌های برتر هستند که با چرخ سبز وزارت علمی‌ها، می‌توانند بازی اثرگذاری کشور در این زمینه تلقی شوند. درحقیقت دانشگاه‌های مورد نظر در رشته‌های راهبردی، تمام دانشگاه‌های برتری‌اند که رشته‌های موجود و جدید را در حوزه‌های راهبردی اجرامی‌کنند. در این میان باید نیم‌نگاهی هم به نقش کمیته حمایت از رشته‌های راهبردی داشت که در آن علاوه بر مدیران معاونت آموزشی، معاونت پژوهشی، معاونت فناوری و سایر بخش‌های وزارت، دانشگاه‌هایی همچون دانشگاه صنعتی امیرکبیر، دانشگاه علم و صنعت ایران، دانشگاه شهید بهشتی، دانشگاه تهران و صنعتی شریف و پژوهشگاه‌هایی چون پژوهشگاه دانش‌های بنیادی، سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران مشارکت داشتند. نکته قابل توجه در میان این آن است که ظرفیت رشته‌های راهبردی مانند سایر رشته‌ها در کارشناسی ارشد ۱۰ نفر و در دکتری تخصصی ۵ نفر اعلام شده که در دفترچه انتخاب‌رشته لحاظ شده است. طبیعتاً می‌توان پیش‌بینی کرد برای سال تحصیلی آتی گستره تسهیلات و دانشگاه‌های فعال در حوزه رشته‌های راهبردی افزایش یابد. رضای‌نقده، مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی وزارت علوم در گفت‌وگو با «فرهیختگان» با اشاره به ابلاغ «شیوه‌نامه حمایت از ایجاد و برگزاری رشته‌های تحصیلی راهبردی» گفت: «چهار موضوع در بحث توسعه علوم و فناوری‌های راهبردی حائز اهمیت است. اولین موضوع به‌رسمیت شناختن نقش مهم آموزش عالی در بحث توسعه علوم و فناوری راهبردی بوده؛ در این بخش باید به نکته‌ای تاکید داشته باشیم که قدم اول برای توسعه حوزه‌های علوم و فناوری راهبردی، تربیت نیروی انسانی متخصص، با کیفیت و آموزش‌دیده است. برای این مهم نقش آموزش عالی بسیار کلیدی و حیاتی است. در نتیجه دستگاه‌های مسئولیت‌گذار و کلان کشور باید نقش آموزش عالی را به عنوان نقطه شروع این مسئله به رسمیت شناخته و امکانات لازم را برای این موضوع تخصیص دهند. همچنین دانشگاه‌ها و وزارت علوم تحقیقات و فناوری نیز باید نقش خودشان را در این زمینه به خوبی ایفا کنند.» او در ادامه افزود: «در راستای موضوع اول از سال گذشته تحقیقات متعددی در معاونت آموزشی وزارت علوم آغاز شد. کمیته رشته‌های راهبردی از بهمن ماه سال ۱۴۰۲ در معاونت آموزشی تشکیل شد و در سال ۱۴۰۲ در شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی و شورای هدایت استعداد این موضوع ارائه شد و اهمیت این رشته‌ها مورد تاکید قرار گرفت.» نقی‌زاده با بیان اینکه در گام اول نقش آفرینی موثر وزارت علوم و دانشگاه‌های کشور در بحث توسعه علوم و فناوری‌های راهبردی و نوین در این مدت در جامعه علمی مورد تاکید واقع شد افزود: «برای اینکه موضوع به نتیجه برسد ما نیازمند آیین‌نامه و شیوه‌نامه‌های مصوب از نهادهای ذی صلاح بودیم. بنابراین در گام دوم و در راستای بند (ت) ماده ۹۹ برنامه هفتم پیشرفت، شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی براساس جلسات متعددی که در کمیته رشته‌های راهبردی و با حضور نمایندگان معاونت آموزشی، معاونت پژوهشی، معاونت فناوری، سایر بخش‌های وزارت علوم و دانشگاه‌های منتخب و برتر کشور تشکیل شد شیوه‌نامه حمایت از ایجاد و برگزاری رشته‌های تحصیلی راهبردی را در سال ۱۴۰۳ تصویب کرد.»

برای سال تحصیلی فعلی ۱۰ حوزه راهبردی شناسایی شده است

مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی وزارت علوم خاطرنشان کرد: «این شیوه‌نامه بخش‌های مختلفی دارد. اولین مورد شناسایی رشته‌های راهبردی یا حوزه علوم فناوری راهبردی بود. دوم تسهیل تعریف

۴ راهکار حفاظت از حریم خصوصی در آموزش‌های مجازی

رضا تقدیبی‌شی
مدیرکل دفتر تحلیل و نظارت بر امور پژوهشی دانش‌بنیان و فناوری هفت‌موسسه

تحولات سریع فناوری طی دهه‌های اخیر تغییرات گسترده‌ای را در شیوه‌های زندگی، ارتباطات و آموزش ایجاد کرده است. چهار موج اصلی فناوری شامل اتوماسیون، اینترنت و عصر ارتباطات، اینترنت اشیا و اکنون هوش مصنوعی فوق‌هوشمند، به شکل بنیادین بر نحوه زندگی و تعاملات انسان‌ها تأثیر گذاشته است. در کنار این تحولات، موج پنجم، یعنی گسترش داده‌ها و مفهوم «انسان متصل»، در حال شکل‌گیری است که بر تمام ابعاد زندگی انسان‌ها از جمله آموزش و تربیت اثر خواهد گذاشت. با این حال مسئله مهم در این زمینه تأثیر این پیشرفت‌ها بر حریم خصوصی است؛ به‌ویژه در حوزه آموزش و تربیت که با ورود به عصر دیجیتال با تغییرات عمیقی روبه‌رو شده است. با این پیش‌فرض که آموزش همچنان اصلی‌ترین مسئولیت آموزشی را در تمامی این دوره‌ها داشته است، اهمیت بررسی مفاهیمی مانند حریم خصوصی در سیستم‌های آموزشی مجازی و چندان می‌شود. هدف اصلی این مقاله، بررسی مفهوم حریم خصوصی در آموزش مجازی از منظر سیاست‌گذاری آموزشی و چالش‌هایی است که این تحول دیجیتال بر حریم خصوصی به همراه دارد.

مفهوم حریم خصوصی در چهارچوب‌های مختلف

الف) حریم خصوصی کلاسیک

حریم خصوصی به‌عنوان یکی از حقوق اساسی بشر توسط سازمان ملل متحد به رسمیت شناخته شده و در بسیاری از فرهنگ‌ها به‌عنوان کنترل انتخابی بر روابط بین افراد با هدف افزایش استقلال و کاهش آسیب‌پذیری درک می‌شود. حریم خصوصی به شیوه‌های مختلفی تبیین می‌شود که برخی از مهم‌ترین ابعاد آن عبارتند از:

- حریم خصوصی اطلاعات شخصی: دسترسی به اطلاعات فردی و نحوه حفاظت از آنها
- حریم خصوصی فیزیکی: فضا و حریم فیزیکی فرد و امکان حضور بدون مزاحمت دیگران
- حریم خصوصی روانی: کنترل بر افکار و احساسات و آزادی در ابراز آنها
- حریم خصوصی اجتماعی: کنترل بر ارتباطات و تعاملات فردی و اجتماعی با دیگران.

ب) حریم خصوصی در عصر دیجیتال

تحولات دیجیتال و ظهور فناوری‌های ارتباطی جدید منجر به تغییرات بنیادینی در مفهوم حریم خصوصی شده‌اند. با گسترش اینترنت و شبکه‌های اجتماعی، اطلاعات شخصی به راحتی در دسترس قرار گرفته‌اند و برخی مدیران فناوری مانند زاکریگ‌را از پایان مفهوم سنتی حریم خصوصی صحبت کرده‌اند. افشای‌گری‌های اواردا آسوندن درباره نظارت شبکه‌های دولت‌ها، اهمیت مسئله حریم خصوصی را در حوزه سیاست‌گذاری و جامعه برجسته‌تر کرد.

حریم خصوصی در آموزش مجازی

در محیط‌های آموزشی مجازی که از فناوری‌های دیجیتال استفاده می‌کنند، داده‌های شخصی دانشجویان، فعالیت‌های آنها و محتوای یادگیری جمع‌آوری و ذخیره می‌شوند. در این حالت، سؤال اساسی این است که آیا این اطلاعات باید مورد استفاده قرار گیرند و چطور می‌توان اطمینان حاصل کرد که حریم خصوصی آنها نقض نمی‌شود. مهم‌ترین چالش‌ها در این حوزه عبارتند از:

- ۱) دسترسی به اطلاعات شخصی: در آموزش مجازی، اطلاعاتی مانند نام، سن، سطح تحصیلی و گاهی اوقات اطلاعات حساسی نظیر موقعیت جغرافیایی دانشجویان به اشتراک گذاشته می‌شود.
- ۲) استفاده از فناوری‌های نظارتی: برخی سیستم‌های آموزش مجازی برای ارزیابی عملکرد دانشجویان از فناوری‌های نظارتی استفاده می‌کنند که این موضوع می‌تواند به نقض حریم خصوصی آنها منجر شود.
- ۳) استفاده از داده‌های جمع‌آوری شده: در سیستم‌های آموزشی آنلاین، داده‌های بسیاری از رفتار و عملکرد دانشجویان جمع‌آوری می‌شود. استفاده صحیح از این داده‌ها و جلوگیری از سوء استفاده از آنها مسئله‌ای کلیدی است.

نقش روان‌شناسی محیطی

ورفتار انسان در حریم خصوصی

روان‌شناسی محیطی به بررسی تعاملات بین انسان و محیط‌های اطراف می‌پردازد و در دهه‌های اخیر به تأثیر فناوری‌های دیجیتال بر رفتار و روابط انسان توجه داشته است. در زمینه آموزش مجازی، روان‌شناسی محیطی به بررسی اثرات محیط دیجیتال بر دانشجویان و تعاملات آن‌ها می‌پردازد. این

بررسی‌ها شامل جنبه‌های مختلفی از حریم خصوصی می‌شوند. از جمله:

کنترل بر اطلاعات شخصی: دانشجویان باید بتوانند کنترل کافی بر اطلاعات شخصی خود داشته باشند. فضای شخصی در محیط مجازی: همان‌طور که در محیط‌های فیزیکی افراد نیاز به فضای شخصی دارند، در محیط‌های مجازی نیز باید فضایی برای حفظ حریم خصوصی ایجاد شود. تعاملات مجازی و محدودیت‌ها: دانشجویان باید بتوانند با دوستان و معلمان خود در یک فضای محدود و تحت کنترل تعامل داشته باشند.

کارکردهای حریم خصوصی در آموزش مجازی

- ۱) استقلال فردی: دانشجویان باید احساس استقلال کنند و بتوانند اطلاعات شخصی خود را کنترل کنند.
- ۲) تخلیه عاطفی: داشتن حریم خصوصی امکان پردازش بهتر احساسات و تجربیات را فراهم و به یادگیری بهتر کمک می‌کند.
- ۳) خودسنجی و ارزیابی شخصی: حریم خصوصی به دانشجویان اجازه می‌دهد بدون احساس نظارت یا قضاوت به ارزیابی رفتار و عملکرد خود بپردازند.
- ۴) تنظیم ارتباطات محدود و مناسب: حریم خصوصی به دانشجویان اجازه می‌دهد که ارتباطات خود را با دیگران مدیریت کرده و از روابط ناسالم اجتناب کنند.

چالش‌های سیاست‌گذاری آموزشی

در حوزه حریم خصوصی

با ورود فناوری‌های جدید به آموزش و ایجاد محیط‌های مجازی یادگیری، سیاست‌گذاران آموزش با چالش‌های جدیدی در زمینه حفظ حریم خصوصی روبه‌رو شده‌اند. برخی از مهم‌ترین چالش‌های سیاست‌گذاری آموزشی در این حوزه عبارت‌اند از: ۱. تدوین مقررات حفاظت از داده‌ها: سیاست‌گذاران باید مقرراتی برای حفاظت از داده‌های دانشجویان وضع کنند که شامل جلوگیری از سوء استفاده از اطلاعات شخصی و نظارت بر دسترسی به آنها باشد. ۲. آگاهی‌بخشی به دانشجویان و معلمان: آموزش بنیانی حفاظت از حریم خصوصی به دانشجویان و معلمان می‌تواند نقش مؤثری در حفظ حریم خصوصی ایفا کند. ۳. استفاده از فناوری‌های جدید با رعایت حریم خصوصی: استفاده از فناوری‌هایی نظیر هوش مصنوعی و یادگیری ماشین در سیستم‌های آموزشی باید به گونه‌ای باشد که حریم خصوصی دانشجویان نقض نشود. ۴. تعادل بین امنیت و حریم خصوصی: سیاست‌گذاران باید به دنبال ایجاد تعادل بین امنیت و حریم خصوصی باشند. امنیت سیستم‌های آموزشی اهمیت زیادی دارد، اما نباید به قیمت نقض حریم خصوصی دانشجویان تمام شود.

پیشنهادهایی برای حفاظت از حریم خصوصی در آموزش‌های مجازی

با توجه به تغییرات گسترده در محیط‌های آموزشی و ورود فناوری‌های دیجیتال به این حوزه، اهمیت حریم خصوصی بیش از پیش برجسته شده است. سیستم‌های آموزشی مجازی، داده‌های بسیاری را درباره رفتار، عملکرد و اطلاعات شخصی دانشجویان جمع‌آوری می‌کنند و استفاده نادرست از این داده‌ها می‌تواند پیامدهای جدی بر حریم خصوصی آنها داشته باشد. به همین دلیل لازم است سیاست‌گذاران آموزش با همکاری متخصصان فناوری و روان‌شناسی، چهارچوب‌های مناسبی برای حفاظت از حریم خصوصی در سیستم‌های آموزشی مجازی تدوین کنند. برخی پیشنهادها در این زمینه عبارتند از:

- ۱) تدوین مقررات جامع برای حفاظت از حریم خصوصی در سیستم‌های آموزشی مجازی که شامل نظارت بر دسترسی به داده‌ها و استفاده از فناوری‌های نظارتی باشد.
- ۲) آموزش معلمان و دانشجویان درباره اهمیت حریم خصوصی و راه‌های حفاظت از اطلاعات شخصی
- ۳) ایجاد مکانیسم‌های کنترلی برای جلوگیری از سوء استفاده از داده‌ها و اطلاعات شخصی در سیستم‌های آموزشی
- ۴) تعامل بین روان‌شناسان محیطی و متخصصان فناوری برای توسعه محیط‌های آموزشی مجازی که به حفظ حریم خصوصی و حمایت از روان‌شناختی دانشجویان کمک کند.

در مجموع سیاست‌گذاران آموزشی با ایجاد مقررات و راهکارهای مناسب می‌توانند به حفاظت از حریم خصوصی دانشجویان کمک کرده و از آنها در مقابل تهدیدات ناشی از ورود فناوری‌های جدید به محیط‌های آموزشی محافظت کنند.

آگهی مزایده

دانشگاه آزاد اسلامی واحد بافق در نظر دارد اقدام ذیل را از طریق مزایده به فروش برساند. ۴- دستگاه اتوموس با شرایط اعلامی در آگهی مزایده مهلت شرکت در مزایده: ده روز کاری پس از تاریخ انتشار تلفن تماس: ۰۳۵. ۳۸۴۲۳۳۲۲۲ http://www.bafgh-iau.ac.ir

آگهی مزایده

دستگاه مزایده‌گذار: دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز موضوع مزایده: اجاره زمین ورزشی مهلت مراجعه برای اطلاع از شرایط مزایده و دریافت اسناد از تاریخ ۱۴۰۳/۰۸/۲۲ الی ۱۴۰۳/۰۸/۲۲ بابت دریافت اسناد حضوری به مدت ده روز کاری و ارائه پاکات به آدرس زیر مراجعه فرمایید: تهران- بزرگراه ارتش- خیابان شهید سوهانی (سوهانک)- دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز- ساختمان ولایت ۷- طبقه ششم- اداره کمیسیون معاملات جهت کسب اطلاعات بیشتر با کارشناس فنی به شماره ۰۹۱۹۴۲۱۳۹۳ تماس حاصل فرمایید.

- بازدید از مکان و دریافت فرم بازدید الزامی می‌باشد مهلت ارائه پاکات: تا پایان وقت اداری روز سه‌شنبه ۱۴۰۳/۰۸/۲۲ مدارک مورد نیاز در زمان تحویل پاکات فیش واریزی بابت خرید اسناد به مبلغ ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال به حساب شماره ۰۹۱۱۰۱۴۷۲۰۰۶ بانک ملی شعبه اقدسیه شناسه واریز ۹۰۰۰۴ (غیرقابل استرداد) حاصل فرمایید. محل تحویل پاکات مزایده تهران- بزرگراه ارتش- خیابان شهید سوهانی (سوهانک)- دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز- ساختمان ولایت طبقه هشتم- اداره حراست- (پاکت‌ها به صورت لاک و مهر تحویل گردد.) دانشگاه در ردی قبول یک یا همه پیشنهادها مختار و پرداخت هزینه آگهی به عهده برنده مزایده می‌باشد.

آگهی مناقصه

دانشگاه آزاد اسلامی واحد علی‌آباد کنترل در نظر دارد تالار پذیرایی فرهیختگان، تهیه مواد، طبع و توزیع غذایی دانشجویی به صورت اجاره و گذار نماید. متقاضیان می‌توانند ظرف مدت یک هفته جهت دریافت اسناد به واحد دانشگاهی مراجعه و در صورت داشتن هرگونه سؤال با تلفن: ۰۳۲۲۲۵۰۰-۰۱۷ داخلی ۲۰۰۸ تماس حاصل نمایند. دانشگاه در ردی قبول پیشنهادات مختار بوده و هزینه درج آگهی برعهده برنده مناقصه خواهد بود. روابط عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علی‌آباد کنترل

آگهی مزایده

دستگاه مزایده‌گذار: دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز موضوع مزایده: اجاره محل پارکینگ خودرو مهلت مراجعه برای اطلاع از شرایط مزایده و دریافت اسناد از تاریخ ۱۴۰۳/۰۸/۲۲ الی ۱۴۰۳/۰۸/۲۲ بابت دریافت اسناد حضوری به مدت ده روز کاری و ارائه پاکات به آدرس زیر مراجعه فرمایید: تهران- بزرگراه ارتش- خیابان شهید سوهانی (سوهانک)- دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز- ساختمان ولایت ۷- طبقه ششم- اداره کمیسیون معاملات جهت کسب اطلاعات بیشتر با کارشناس فنی به شماره ۰۹۱۹۴۲۱۳۹۳ تماس حاصل فرمایید. - بازدید از مکان و دریافت فرم بازدید الزامی می‌باشد مهلت ارائه پاکات: تا پایان وقت اداری روز سه‌شنبه ۱۴۰۳/۰۸/۲۲ مدارک مورد نیاز در زمان تحویل پاکات فیش واریزی بابت خرید اسناد به مبلغ ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال به حساب شماره ۰۹۱۱۰۱۴۷۲۰۰۶ بانک ملی شعبه اقدسیه شناسه واریز ۹۰۰۰۴ (غیرقابل استرداد) حاصل فرمایید. محل تحویل پاکات مزایده تهران- بزرگراه ارتش- خیابان شهید سوهانی (سوهانک)- دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز- ساختمان ولایت طبقه هشتم- اداره حراست- (پاکت‌ها به صورت لاک و مهر تحویل گردد.) دانشگاه در ردی قبول یک یا همه پیشنهادها مختار و پرداخت هزینه آگهی به عهده برنده مزایده می‌باشد.

آگهی مزایده

دانشگاه آزاد اسلامی واحد مردشت در نظر دارد دو باب بوفه دانشجویی خود را به مدت یک سال به صورت اجاره‌ای واگذار نماید. لذا کلیه متقاضیان می‌توانند تا پایان وقت اداری ۱۴ روزه از تاریخ نشر آگهی به استثناء روزهای تعطیل رسمی و جمعه‌ها جهت کسب اطلاعات بیشتر و دریافت و تکمیل اوراق مزایده به تدارکات دانشگاه مراجعه و پیشنهادات خود را در پاکت‌های لاک و مهر شده به دانشگاه تسلیم نمایند. شرایط: ۱- به پیشنهادهای فاقد امضا و سربده، مشروط، مخدوش و خارج از موعد مقرر مزایده مطلقاً ترتیب اثر داده نخواهد شد. ۲- تصمیم‌گیری بر عهده کمیسیون معاملات دانشگاه می‌باشد و دانشگاه در ردی قبول یک یا کلیه پیشنهادات مختار است. ۳- داشتن توانایی مالی کافی به منظور ارائه ضمانتنامه شرکت در مزایده به مبلغ حداقل دو بیست میلیون ریال به حساب شماره ۰۱۰۵۷۹۱۳۸۰۰۷ نزد بانک ملی ایران شعبه مرکزی مردشت بنام دانشگاه آزاد اسلامی واحد مردشت و حسن اجرای تعهدات در رابطه با مزایده الزامی است. ۴- پرداخت هزینه چاپ و درج آگهی در روزنامه و کسورات قانونی بر عهده برنده مزایده می‌باشد. ۵- سایر اطلاعات و جزئیات مربوط به مزایده در اسناد مزایده مندرج است و رعایت فرم شرکت در مزایده الزامی است. آدرس: مردشت- کیلومتر ۳ جاده تخت جمشید- دانشگاه آزاد اسلامی واحد مردشت- اداره تدارکات تلفن ثابت ۰۷۱۹۱۳۰۰۰۲- فاکس ۰۷۱۴۳۳۱۱۱۷۲

فرهیختگان

سازمان آگهی‌های روزنامه

تلفن و فکس: ۰۲۱) ۶۲۹۹۹۴۹۵ ایمیل: a6۶۳۴۸۰۱۸@gmail.com

WWW.FDN.IR FARHIKHTEGANDAILY

مدرسه عالی مهارتی رسانه‌ای فرهیختگان ۰۹۱۰۸۱۰۶۵۳۵

فرهیختگان

دانشگاه

چهارشنبه ۹ آبان ۱۴۰۳ شماره ۴۲۶۶

FARHIKHTEGANDAILY.COM FARHIKHTEGANONLINE

۵